

KHRi õppevahend

7.3 Mööbel

KHRI õppevahend

Moodul 1: sissejuhatus

Moodul 4: vajaduste
hindamine

Moodul 2: KHRI
strateegilised küljed

Moodul 5: ringhanked

Moodul 3: KHRI
õiguslikud küljed

Moodul 6: turu
kaasamine

Moodul 7:
menetlemine (mööbel)

Keskkonnamõjud

Milline on mööbli keskkonnamõju?

EL 27 riikides toodetakse umbes 20% kogu maailma mööblit.¹

ELi mööblitootmise arvele langes 2016. aastal 6,8 miljonit tonni CO₂heidet.²

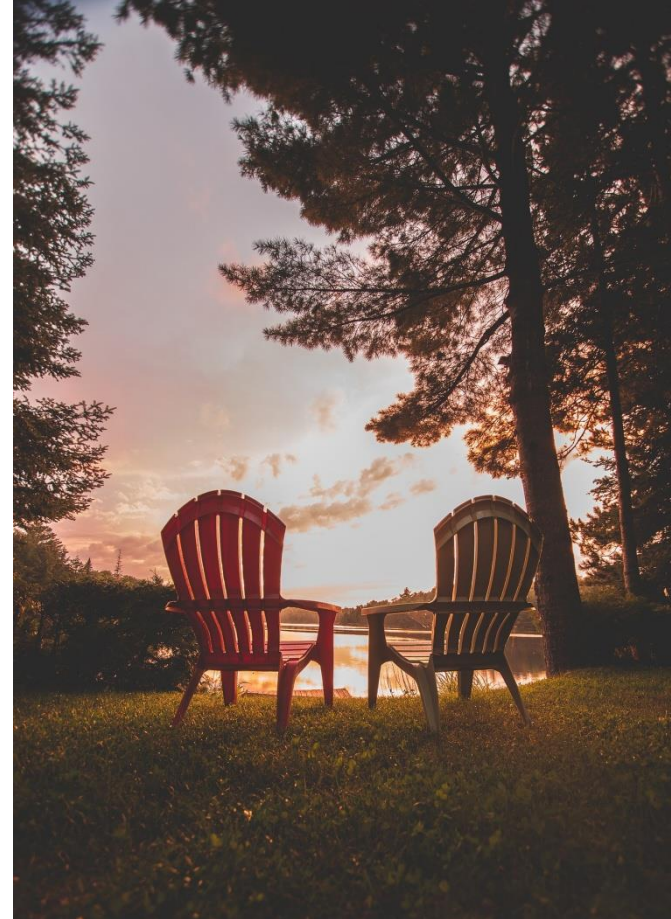
ELi ettevõtted ja tarbijad viskavad aastas ära kümme miljonit tonni mööblit.³

Keskkonnamõjud

Mööbli olelusring

- Materjalid ja osad – **suurim keskkonnamõju**
- Tootmine
- Pakend
- Turustamine
- Kasutamine – **keskkonnamõju praktiliselt ei ole**
- Kasutuselt kõrvaldamine

Keskkonnamõjud

Miks kasutada KHRi mööblit hankides?

KHRi laialdane rakendamine mööblile võiks:

- suurendada kohalike mööbli renoveerimisteenuste kättesaadavust ja sellega seotud töökohtade arvu;
- stimuleerida ringlussevõetud materjalide kasutamist;
- edendada innovatsiooni disainis parandatavuse poolest;
- vähendada prügilatesse ladestatavaid ressursse.

Kohaldamisala

KHRI kolm lähenemisviisi mööblile

Mööbli kasutusega pikendavate
mööbli renoveerimisteenuste hange

Uue mööbli hange keskendub pikaajalisele tänu vastupidavatele materjalidele, parandamise lihtsusele, varuosadele ja garantiidele

Mööbli kasutuselt kõrvaldamise teenuste hange koos seosega sotsiaalmajandusega

Vajaduste hindamine

Õige lähenemisviisi valimine

Kaks põhiküsimust

- Kas asutusel on juba mööblit, mida saaks korduvkasutada või renoveerida?
- Kui kaua on mööblit vaja ja mis saab kasutuselt kõrvaldamisel?

Vajaduste ümbermõtestamine

- Olemasoleva mööbli korduvkasutamine ja parandamine on keskkonnahoidlik, võib säästa raha ja vältida hankemenetlust.

Näide: mööbli korduvkasutus ja renoveerimine uues kontoris (Walesi tervishoiuamet, Ühendkuningriik)

Lisateave: moodul 4: vajaduste hindamine

Ülevaade

ELi KHRI lähenemisviis mööblile

- Puit hankida seaduslikest allikatest
- Kasutada materjale, mis on tehtud osaliselt või täielikult taastuvmaterjalidest (nt puit)
- Seada maksimumpiirid lenduvate orgaaniliste ühendite heitkogustele mööbliesemetest ning puidupõhiste plaatide ja polsterdusmaterjalide formaldehüüdiheitele
- Hankida vastupidavat ja otstarbekohast mööblit, mis vastab asjaomaste EN-standardite nõuetele
- Hankida kergesti lahtivõetavat, parandatavat ja ringlussevõetavat mööblit, millel on garantii

ELi KHRi kriteeriumid

Mööbel – avaldati 2017

Näited

- **Valikukriteeriumid (SC)** – pakkuja suutlikkus tagada ELi puidumääruse nõuete järgimine
- **Tehnilised kirjeldused (TS)** – pakkuja renoveerib avaliku sektori hankija mööbli vastavalt kindlaksmääratud nõuetele
- **Hankelepingu sõlmimise kriteeriumid (AC)** – punkte antakse, kui kõigi puidupõhiste plaatide formaldehüüdiheide on $\leq 65\%$ määratletud piirväärtustest
- **Lepingu täitmise klauslid (CPC)** – töövõtja peab taotluse korral esitama tõendid ELi puidumääruse nõuete täitmise kohta

Vt kõik kriteeriumid:

– [ELi KHRi kriteeriumid mööblile](#)

Kontroll

Tekstiili KHRi kriteeriumidele vastavuse kontroll

Mida küsida?

- Katsearuanded/seireandmed
- Kirjalikult vormistatud kohustused/deklaratsioonid
- Ökomärgised / kolmanda isiku sertifikaat
- Ohutuskaardid
- Kehtestatud süsteemide kirjeldus
- Kasutusjuhendid / toote juhend
- Garantiidokument

Millal?

KHRi kriteeriumide järgimist tuleb hinnata

- i) valikuetapis (kaheetapilise menetluse korral);
- ii) pakkumuste hindamisel ja
- iii) lepingu täitmise käigus.

Vt täielik kontrollijuhend:

[ELi KHRi kriteeriumid mööblile](#)

Kontroll

Kriteeriumide näited

Uus mööbel TS1: mööbli tootmiseks seadusliku puidu hankimine

Kogu mööblis kasutatud puit peab olema seaduslikult raiutud vastavalt ELi puidumääruse nõuetele.

Kontroll: kinnitus, et kasutatakse ainult seaduslikest allikatest pärit puitu.

Lepingu täitmise klausel: avaliku sektori hankijal on õigus teha pistelist kontrolli ja töövõtja peab taotluse korral esitama tõendi nõuete järgimise kohta.

Kontroll

Kriteeriumide näited

Mööbli renoveerimine TS2: vastupidavad polstrikatted

Pakkuja kasutab polstrikattematerjale, mis vastavad kõigile lisas 1 sätestatud füüsilistele kvaliteedinõuetele.

Kontroll: pakkuja esitab tarnijalt saadud kinnituse ja selle toetuseks asjakohased katseprotokollid (kindlaks määratud lisas 1).

Polstrimaterjalid, millele on antud **ELi ökomärgis** tekstiilidele või **muu asjaomane 1. tüüpi ökomärgis**, loetakse nõuetele vastavaks kohe või samaväärseid meetodeid kasutades.

Turul kättesaadavus

Säästva mööbli hankimine

ELi ökomärgist saab kasutada KHRi 27 kriteeriumist 13 kontrollimiseks, muuhulgas:

- TS5 REACHi kandidaatainete loetelu ained
- TS4/7 Vahustavad ained
- TS5/8 Kasutuskõlblikkus
- TS6/9 Lahtivõetav ja parandatav konstruktsioon
- AC1/3 Väheste keemiliste jääkidega polstrikatted

Märts 2018 – 38 toodet said ELi ökomärgise!

Usutavus loeb!

- Mööbli ökomärgiseid on ka teisi, kuid need on erineva kvaliteediga – hankijad peaksid valima I tüüpi ökomärgise (**kolmanda isiku kontrollitud, antakse olelusringi kulude alusel**).
- ***Lisateavet ökomärgiste kohta leiate moodulist 3 (õigus).***

ELi ökomärgisega mööblit pakutakse praegu piiratud määral. Lisateavet litsentseeritud tarnijate kohta leiate veebilehelt [ELi ökomärgis mööblile](#).

Ökomärgiste kasutamine KHRI korral

Lisakriteeriumide lülitamine hankesse

I tüüpi ökomärgiseid saab peale kontrollimise kasutada lisakriteeriumide allikana, tingimusel, et kriteeriumid on **seotud lepingu esemega**.

Mööbli osas saab KHRI korral kasutada kõiki ELi ökomärgise kriteeriume.

Näiteks:

- ✓ *kriteerium 4*: üheski mööblitoote osas ei ole lubatud kasutada vinüülkloriidmonomeerist (VCM) toodetud plaste;
- ✓ *kriteerium 6.4 (a)*: vähemalt kümme massiprotsenti polstrimaterjalis kasutatavast mitte ringlusse võetud puuvillakiust peab olema kasvatatud mahetootmise tingimuste kohaselt.

Mööblile ELi ökomärgise andmise ökoloogilised kriteeriumid leiate [komisjoni otsusest 2016/1332/EL](#).

KHRI toetavad õigusaktid

Kõigile tarnijatele kehtestatud kohustused

Kemikaalide esinemine

- Ettevõtted on REACH-määruse (EL) nr 1907/2009 kohaselt kohustatud selgitama välja ja haldama kemikaalidest tulenevaid riske.
- KHRI kriteeriumis TS5 (kinnitus REACHi kandidaatainete loetellu kantud ainete puhul) kasutatakse seda õigusnõuet.

Seadusliku puidu hankimine

- Ettevõtjad on kohustatud järgima ELi puidumääruse nr 995/2010 nõudeid, mis keelab ebaseaduslikult raiutud puidu impordi ELi.
- KHRI kriteerium TS1 (seadusliku puidu hankimine mööbli tootmiseks) kasutab õiguslikke kohustusi jälgida puittoote päritolu.

Lisasuunised

Mööbli korduvkasutus ja renoveerimine uues kontoris

(Walesi tervishoiuamet,
Ühendkuningriik)

Ringmajandusliku disainiga uus mööbel

(Venlo linn, Madalmaad)

Säästva raamistiku kehtestamine mööblile

(National Procurement Ltd, Taani)

KHRI tugiteenus

KHRI teemal abi
saamiseks võtke
ühendust ELi
tasuta

tugiteenusega

Euroopa Komisjoni jaoks töötas vahendipaketi välja ICLEI – kohalikud omavalitsused keskkonناسäästvuse teenistuses

Mooduli autor: ICLEI – kohalikud omavalitsused keskkonناسäästvuse teenistuses

Omanik, toimetaja: Euroopa Komisjon, keskkonna peadirektooraat, 2019

Fotod: Pixabay.com, Creative Commonsi CCO litsentsi alusel

Vastutuse välistamine: käesolev vahendipakett on komisjoni talituste suunav dokument ja seda ei saa kuidagi sellele institutsioonile siduvaks pidada. Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas dokumendis oleva teabe võimaliku kasutamise eest.